

СУТНІСНІ СКЛАДОВІ СУЧАСНОГО ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ АУДИТУ

Розвиток системи управлінського контролю нерозривно пов'язаний з певними конкретними проявами концепції незалежного фінансового аудиту.

У 90-і роки минулого століття найбільш популярним було визначення аудиту, згадане в текстах Американських загальноприйнятих стандартів, згідно з якими аудит – це «процес системного характеру, в якому компетентний і незалежний фахівець накопичує і об'єктивно оцінює докази економічних дій і подій, відображених в узагальнених даних, що відображають певну господарську систему, з метою встановлення ступеня відповідності між фактами накопиченої інформації та заданими критеріями» для представлення результатів перевірки зацікавленим користувачам. В результаті аналізу представленого визначення можна стверджувати, що тут не приділено увагу на властивому аудиту інформаційному ризику. Говорячи іншими словами, проведення аудиту, в деякому сенсі, зумовлене бажанням звести до мінімуму інформаційний ризик.

На початку 21-го століття становлення системи «Management of Change (MOC) Auditing System» вводить в світовий аудит ще ряд тлумачень. Загальна концепція такої нормативної бази, пов'язаної з аудитом, утверджує розуміння, що «це діяльність, структурована в процес, що виражає незалежну думку» для «отримання у розумній мірі надійності про точність накопичених доказів» і можливості для задоволення «певних закладених критеріїв» з метою «оптимізації системи управління ризиками, контролю та управління».

Аналіз офіційних думок пов'язує аудит з присутністю основоположних критеріїв для його вдосконалення, тому це є свідченням тенденцій до збагачення і всебічного розвитку аудиту, як в теоретичному відношенні, так і з точки зору функціонально-практичного його призначення. Таким чином, можна визначити наступні фактори, що притаманні аудиту як науці та діяльності:

1) реалізація аудиторської діяльності цілеспрямовано і закономірно пов'язана з повноваженнями компетентної і незалежної особи (осіб);

2) реалізація аудиторських функцій у вигляді процесу доводить необхідність структурованого мислення, логічної організованості, налагодженого системного за характером і ефективного контролю для досягнення результатів;

3) доказовість, що притаманна аудиту, обґрунтовує доцільність процесу, спрямованого на збір, аналіз і оцінку специфічної інформації;

4) результативність аудиторського процесу пов'язується і значною мірою зумовлюється максимально повним доступом до об'єкту аудиту для мінімізації інформаційного ризику і оптимізації ефективності при визначенні релевантних підходів, конкретного виду і змісту включених в процес операцій і процедур;

5) наявність можливості здійснити кількісну та якісну оцінку економічної інформації про події та факти господарського життя за заданими критеріями істинності зумовлюють та визначають успішність реалізації аудиту;

6) гласність, що притаманна аудиторським звітам та висновкам, посилює практичну актуальність та соціальну значимість обґрунтованості аудиторських висновків.

Проведений аналіз підтверджує думку про те, що аудит є специфічним проявом контролю представленим у структурованому процесі, що дозволяє виразити незалежну думку професіонала та високо ерудованого фахівця для отримання належного ступеня надійності з метою підтвердження достовірності накопичених доказів і, як результат, отримання можливості до оптимізації управління ризиками, контролю та прийняття рішень. Офіційне і публічне розкриття сформованої думки аудитора створює можливість широкому колу зацікавлених сторін мати відношення до функціонування та розвитку об'єкта – підприємства, – що перевіряється.